

Samfunnsøkonomiske gevinster av BankID

Rapport utarbeidet for Stø AS

August 2025

osloeconomics

Sammendrag

BankID tilbyr elektronisk identifisering og signering på høyeste sikkerhetsnivå, og brukes nær én milliard ganger årlig. Løsningen brukes i alle nettbanker, i over 12 000 offentlige tjenester og 4 000 brukersteder i privat sektor. I tillegg til identifisering og signering på nett, kan ID-kortet i BankID-appen brukes som legitimasjon i fysiske møter.

Oslo Economics har fått i oppdrag av Stø AS å beregne samfunnsøkonomiske gevinster av BankID. Vår metodiske tilnærming bygger på etablerte metoder for samfunnsøkonomiske analyser. Vi identifiserer og beskriver samfunnsøkonomiske gevinster av BankID i tre overordnede steg:

- Kartlegge og beskrive dagens situasjon og historisk utvikling for BankID
- Identifisere og beskrive alternative scenarier som kan sammenlignes med dagens situasjon for å illustrere gevinster av BankID
- Identifisere, beskrive og tallfeste gevinster av dagens situasjon for BankID sammenlignet med alternative scenarier

Vi vurderer både historiske samfunnsøkonomiske gevinster som BankID har skapt frem til i dag og kostnader som vil oppstå dersom samfunnet i fremtiden vil måtte tilpasse seg en situasjon med en ny løsning.

Vår analyse er avgrenset til å vurdere gevinster av BankID, og tar ikke for seg gevinster av alternative løsninger. Analysen hensyntar ikke mulige forskjeller i kostnadseffektivitet mellom ulike ID-løsninger, avhengig av eierskap, konkurransehensyn eller andre faktorer som kan påvirke effektivitet.

Det finnes ikke kunnskap som presist belyser reelle størrelser på forutsetningene som ligger til grunn for analysen, og våre forutsetninger er beheftet med stor usikkerhet.

Informasjonsgrunnlaget for analysen består av driftsstatistikk oversendt fra Stø, dokumentgjennomganger og arbeidsmøter med Stø.

BankID har bidratt til å fremskynde digitaliseringen i Norge, og har vært et essensielt verktøy for å gjøre betalinger og godkjenning av avtaler enklere for innbyggere og private og offentlige virksomheter. Videre har BankID vært avgjørende for å gi innbyggere og virksomheter tilgang til tjenester og informasjon på en enklere måte.

Ved å tilby trygge løsninger for elektronisk identifisering og signering, har BankID erstattet et høyt antall tidkrevende prosesser knyttet til blant annet fysiske oppmøter, postforsendelser av signerte dokumenter og utskrift, skanning og innsending av elektroniske dokumenter. Hver identifisering og signering med BankID som erstatter en slik manuell prosess, innebærer en effektiviseringsgevinst.

Videre har BankID gitt, og fortsetter å gi, gevinster i kraft av å fungere som en «universalnøkkel», som sikrer at brukere og virksomheter ikke må forholde seg til flere ulike løsninger.

Samlet beregner vi at BankID skaper samfunnsøkonomiske gevinster på 1,77 milliarder kroner årlig i 2024. I tillegg gjør eksistensen til BankID at behovet for å utvikle en nasjonal eID reduseres, og dette beregner vi at innebærer en samfunnsøkonomisk besparelse på 3,75 milliarder kroner.

BankID medfører også flere viktige ikke-prissatte (kvalitative) gevinster, hvorav vi har vurdert økt robusthet og sikkerhet i digitale tjenester, økt tillit og økt brukervennlighet som de største.

Innhold

1

Bakgrunn og mandat

I del 1 presenterer vi bakgrunnen for prosjektet og vårt mandat, samt sentrale avgrensninger i analysen.

2

Introduksjon til BankID

I del 2 presenterer vi sentrale hendelser i historien til BankID, og beskriver løsningens funksjonalitet og bruksområder.

3

Metode for gevinstberegning

I del 3 beskriver vi den samfunnsøkonomiske metoden som ligger til grunn for beregningen av de samfunnsøkonomiske gevinstene fra BankID.

4

Samfunnsøkonomiske gevinster

I del 4 presenterer vi de beregnede samfunnsøkonomiske gevinstene, fordelt på historiske og fremtidige gevinster.

5

Konklusjon

I del 5 oppsummerer vi våre funn og resultater, og presenterer vår samlede konklusjon.

6

Vedlegg

Del 6 inneholder fullstendig oversikt over forutsetningene og datagrunnlaget som er benyttet i gevinstberegningene.

Bakgrunn, mandat og avgrensninger

Bakgrunn og mandat

- Oslo Economics har i perioden mai-juni 2025 vært engasjert av Stø AS for å identifisere og beskrive de samfunnsøkonomiske gevinstene ved BankID. Formålet med analysen er å synliggjøre verdien av funksjonaliteten som BankID leverer. Et sentralt aspekt i prosjektets innretning er at analysen skal synliggjøre gevinster ved BankID i dag og bakover i tid.
- Analysen kan forstås som et supplement til analysen av samfunnsøkonomiske gevinster fra syv av Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) sine fellesløsninger, blant annet ID-porten, som Oslo Economics gjennomførte for Digdir i 2024.

Avgrensninger

- Analysen er avgrenset til å kun vurdere gevinster av BankID. I analysen vurderes derfor ikke gevinster ved alternative løsninger, som for eksempel en eventuell nasjonal eID utviklet av det offentlige.
- I analysen vurderes ikke eventuelle forskjeller i kostnadseffektivitet for ulike leverandører av eID-løsninger. Egenskaper ved eiervirksomheter, konkurransehensyn og andre mulige faktorer som kan påvirke kostnadseffektivitet er holdt utenfor.
- I analysen vurderes heller ikke ulempene ved at enkelte grupper i dag ikke har mulighet til å opprette BankID, eller andre samfunnskostnader knyttet til digitalisering, som for eksempel digitalt utenforskap.

2. INTRODUKSJON TIL BANKID

Historie

- BankID ble lansert i 2004 som en ny form for elektronisk legitimasjon for identifisering og signering på internett. Løsningen er utviklet av de norske bankene i samarbeid, og oppstod som et resultat av at banknæringen i flere år hadde jobbet for å utvikle en felles infrastruktur. Det er fortsatt bankene som gjør kundekontroll og gir ut BankID til personkunder.
- Stø AS (tidligere BankID BankAsept) drifter og utvikler BankID og har en forhandlermodell for å øke utbredelsen hos offentlig sektor og i det private marked.

Funksjonalitet

Hva brukes BankID til?

- BankID er en personlig og enkel elektronisk legitimasjon for sikker **identifisering** og **signering på nett**. I tillegg kan ID-kort i BankID-appen brukes som legitimasjon i fysiske situasjoner.
  - I den fysiske verden identifiserer du deg med pass, førerkort eller ID-kort. I den elektroniske verden kan du bruke BankID (eID) for å **bekreft hvem du er**. BankID tilbyr elektronisk identifisering som kan brukes til innlogging på høyt sikkerhetsnivå.
  - I den fysiske verden bruker du kulepenn når du skriver under en kontrakt. I den elektroniske verden kan du bruke BankID (eSignering) til å **godkjenne betalinger og signere dokumenter og meldinger elektronisk**. BankID tilbyr elektronisk godkjenning av betalinger og signering av dokumenter slik at du slipper å møte opp personlig, sende post eller gå gjennom prosessen med å printe, scanne og sende dokumenter frem og tilbake.

Hvordan fungerer BankID?

- Bruk av BankID til identifisering/innlogging og signering gjøres med fødselsnummer, BankID-app eller kodebrikke og et personlig passord. I mange sammenhenger skjer innlogging ved bruk av ansiktsgjenkjenning, fingeravtrykk eller pinkode i BankID-appen.

Bruksområder

Innlogging med BankID kan brukes i alle nettbankene, på offentlige nettsider og i en rekke private tjenester.

- BankID inngår i ID-porten som gir tilgang til over 12 000 tjenester fra stat og kommune.
- Innen private virksomheter brukes BankID som innlogging i alle nettbankene, og er også en utbredt innloggingsløsning hos blant annet forsikringsselskaper og kredittforetak.

signering med BankID gir juridisk bindende godkjenning av betalinger og signatur på avtaler og kontrakter. Signering med BankID kan brukes til for eksempel adresseendring hos Posten, søknad om barnehageplass, budgivning, lånesøknad, tinglysing av dokumenter, eiendomstransaksjoner og arbeidskontrakter.

Med lanseringen av ID-kort i BankID-appen kan BankID også brukes som **digital ID i fysiske situasjoner**. Foreløpig kan løsningen brukes hos Vinmonopolet og Posten, samt hos utesteder med ordensvakter fra PSS Securitas.

BankID...

- sikrer innlogginger og signeringer på høyeste sikkerhetsnivå.
- oppfyller norske myndigheters krav til ID- og legitimasjonskontroll og bindende elektronisk signatur.
- er registrert på EUs tillitsliste for bruk på tvers av landegrenser i Europa.

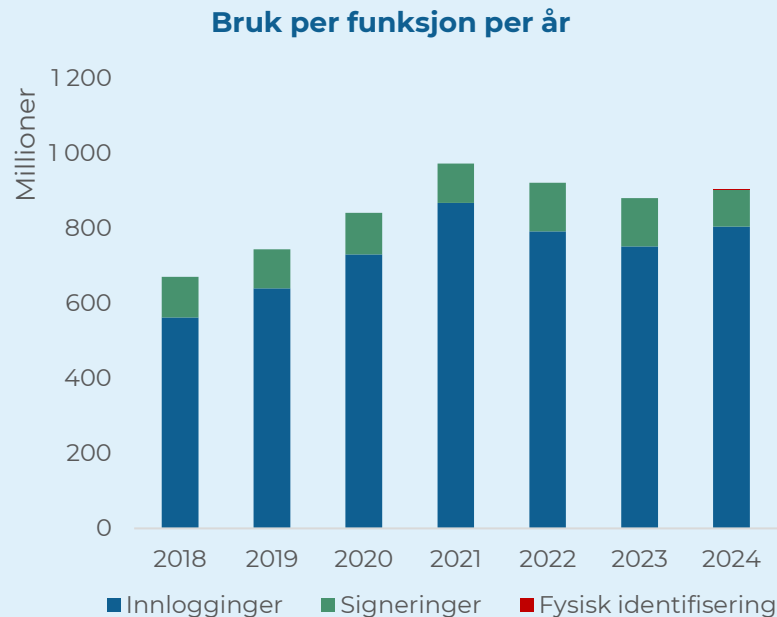

BankID brukes i dag av 4,6 millioner nordmenn og benyttes nær én milliard ganger årlig til innlogginger, godkjenninger og signeringer.

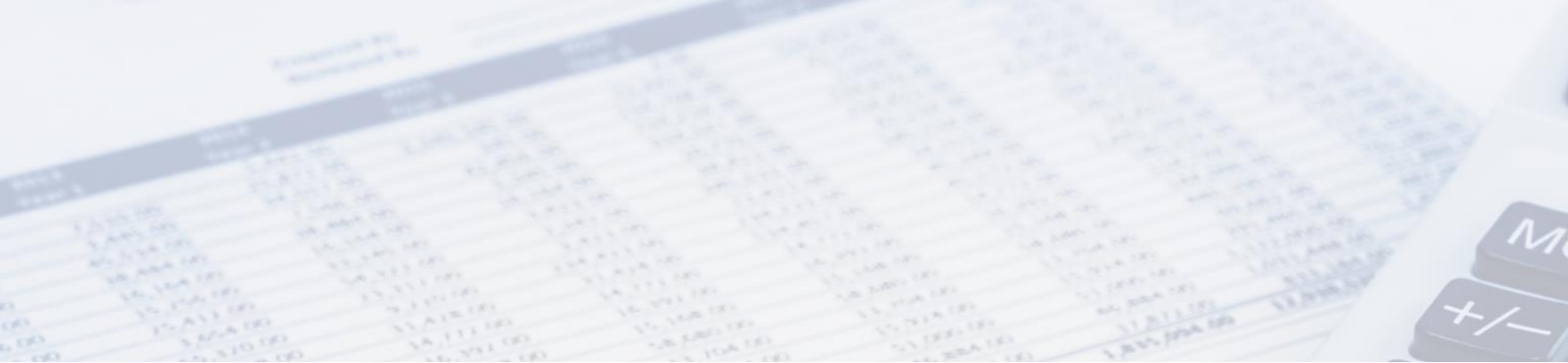
BankID tilbyr tre typer funksjonalitet med ulike bruksområder

Funksjon	Elektronisk		Fysisk
	Identifisering	Signering	Identifisering
Løsning	BankID i app eller med kodebrikke		ID-kort i BankID-app
Bruksområde	Innlogging i offentlige virksomheter	Signering av betalinger, avtaler og kontrakter	Identifikasjon til bruk i fysiske situasjoner
	Innlogging i nettbank		
	Innlogging i private virksomheter		

BankID brukes til nær én milliard innlogginger og signeringer årlig. Hovedandelen av bruken er knyttet til innlogginger.

*Løsningen for identifikasjon i fysiske situasjoner ble lansert i 2024. Det foreligger foreløpig ikke driftsstatistikk for et helt år.

3. METODE FOR GEVINSTBEREGNING

Vår overordnede metodiske tilnærming

Vår metodiske tilnærming er inspirert av etablerte metoder for samfunnsøkonomiske analyser, og vi bruker metoder fra DFØs veileder for samfunnsøkonomiske analyser. Vi beskriver samfunnsøkonomiske gevinster av BankID i tre overordnede steg.

Kartlegge og beskrive dagens situasjon og historisk utvikling til nå for BankID

Vi har samlet inn informasjon om BankIDs utbredelse og bruk. Statistikk på bruk av BankID, på tvers av bruksområder, synliggjør verdien av tjenesten i dag og er en viktig del av tallgrunnlaget for å beregne samfunnsøkonomiske gevinster. Vi har benyttet bruksstatistikk tilsendt fra Stø.

Identifisere og beskrive alternative scenarier som kan sammenlignes med dagens situasjon for å illustrere gevinster av BankID

Vi har skilt mellom alternative scenarier historisk og fremover i tid, for å synliggjøre gevinster av BankID på en mest mulig realistisk måte. Vi har definert alternative scenarier bakover i tid, hvor BankID aldri har blitt utviklet, for å synliggjøre gevinster av at BankID ble etablert. Vi har også skissert alternative scenarier fremover i tid, hvor BankID også finnes, for å synliggjøre gevinstene av BankIDs nåværende posisjon.

Identifisere, beskrive og tallfeste gevinster av dagens situasjon for BankID sammenlignet med alternative scenarier

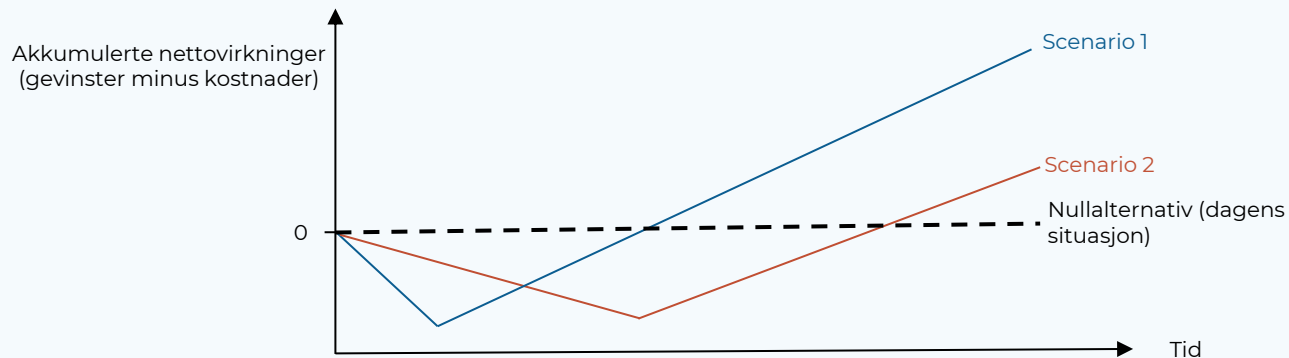
For å identifisere og beskrive alternative scenarier har vi vurdert hvordan relevante aktører, herunder bedrifts- og personkunder av BankID, ville tilpasset seg i de ulike alternative scenarioene. Positive differanser mellom kostnader og gevinster i de alternative scenarioene, sammenlignet med de faktiske scenarioene, representerer samfunnsøkonomiske gevinster.

Alternative scenarier i samfunnsøkonomisk analyse

I en samfunnsøkonomisk analyse av en mulig investering skal man skissere ulike alternative løsninger for å dekke et behov, vurdere kostnader og gevinster i hvert alternativ, og anbefale det mest lønnsomme alternativet.

BankID er en allerede etablert løsning. Vi sammenligner derfor dagens situasjon og den faktiske historiske utviklingen (nullalternativet) med realistiske alternative scenarier som kan synliggjøre gevinstene av BankID, for eksempel scenarier hvor BankID ikke eksisterer. For å beregne gevinstene av BankID, sammenligner vi den faktiske utviklingen av kostnader og gevinster med utviklingen av kostnader og gevinster i de tenkte scenarioene.

Figuren under illustrerer et nullalternativ, som representerer dagens faktiske situasjon, sammenlignet med to alternative scenarier, hvor kostnader og gevinster utvikler seg ulikt relativt til nullalternativet.

Identifisering og vurdering av gevinster

Samfunnsøkonomiske virkninger av et tiltak kan identifiseres ved å vurdere hvilke grupper som berøres av tiltaket, og deretter vurdere hvordan tiltaket påvirker denne gruppen. Verdien av virkningen kan verdsettes kvantitativt eller kvalitativt. Å verdsette en virkning innebærer å vurdere omfanget av berørte (for eksempel antall personer) og deretter estimere verdien per berørte (verdi per person). Ved å multiplisere en virkning per berørt med antall berørte, får man den samlede samfunnsøkonomiske virkningen, som illustrert i figuren under. En påvirkning for en person kan for eksempel være redusert tid- og ressursbruk på å gjøre en oppgave, og denne kan verdsettes i kroner.

I denne analysen har vi identifisert hvilke grupper som berøres av BankID, og vurdert hvordan disse gruppene ville blitt påvirket i ulike alternative scenarioer. Gevinstene ved BankID i dagens situasjon oppstår når en gruppe opplever ulemper i de alternative scenarioene. I analysen har vi kun estimert de kvantifiserbare gevinstene ved dagens situasjon sammenlignet med alternative scenarioer.

Verdien av samfunnsøkonomiske virkninger

Verdi per berørt

Antall berørte

Samlet verdi

Informasjonsgrunnlag

I arbeidet med denne samfunnsøkonomiske analysen har vi benyttet følgende informasjonskilder:

Driftsstatistikk for BankID og øvrig dokumentasjon fra Stø AS

Vi har fått tilsendt driftsstatistikk for BankID fra 2018 til 2024. Statistikken viser antall identifiseringer/innlogginger og signeringer/godkjenninger ved bruk av BankID per år. Driftsstatistikken inngår direkte i våre beregninger av samfunnsøkonomiske gevinster. Vi har også fått noe informasjon om historiske kostnader ved utvikling og drift av BankID, som også legges til grunn for deler av våre analyser.

Dokumentgjennomgang

Vi har sett til ulike tilgjengelige skriftlige informasjonskilder, herunder flere rapporter og nettsider, for å finne informasjon som kan bidra til å belyse både dagens situasjon og mulige innretninger av alternative scenarier i vår scenarioanalyse. Vi har søkt etter relevant dokumentasjon som gir informasjon om mulige virkninger i alternative scenarier sammenlignet med nullalternativet. Våre gevinstanalyser er inspirert av våre samfunnsøkonomiske analyser av Digdirs fellesløsninger, og vi har studert relevante rapporter, herunder nasjonal eID-strategi, områdegjennomgang av ID-forvaltningen (Capgemini, 2019) og DFØs etterevaluering av denne områdegjennomgangen fra 2025.

Arbeidsmøter med Stø

I løpet av arbeidet har vi gjennomført to arbeidsmøter med Stø, hvor vi har drøftet oppdragets problemstillinger. Dette har vært en verdifull kilde til informasjon gjennom arbeidet med analysen, særlig for å forstå nullalternativet i analysen - den faktiske utviklingen av BankID, blant annet knyttet til funksjonalitet og bruk, over tid.

4. SAMFUNNSØKONOMISKE GEVINSTER

BankID har fremskyndet digitaliseringen

BankID har siden oppstart bidratt til å fremskynde og øke digitalisering av samfunnet, ved å være tidlig ute med å etablere brukervennlig elektronisk legitimasjon for sikker identifisering og signering på nett, med svært stor utbredelse og bruk. På den måten har BankID bidratt til å realisere samfunnsøkonomiske digitaliseringsgevinster.

Digitaliseringsgevinster oppstår på ulike måter, og vi har oppsummert noen kategorier av gevinster under. I vår analyse har vi prissatt gevinster som kan forstås som verdien av mer ressurseffektive tjenester, bedre brukeropplevelser og økt innovasjon. Økt sikkerhet er en annen mulig digitaliseringsgevinst som vi vurderer kvalitativt.

BankID har ved å fremskynde digitalisering bidratt til:

Mer ressurseffektive
tjenester

Bedre
brukeropplevelser

Økt sikkerhet

Økt innovasjon

Alternative scenarier og berørte grupper

DAGENS SITUASJON

BankID er en svært utbredt løsning for innlogging/identifisering og signering, som brukes av et stort flertall av innbyggere, samt offentlige og private tjenesteeiere (virksomheter). BankID har blitt en «universalnøkkel», som gjør at de fleste virksomheter og innbyggere enkelt kan bruke et bredt spekter av tjenester ved hjelp av én felles løsning. BankID har også bidratt til at brukerne har kunnet gjennomføre identifiseringer og signeringer adskillig raskere enn tidligere, gjennom digitale prosesser fremfor fysiske eller manuelle prosesser. BankIDs brukervennlige og utbredte løsninger bidrar med andre ord til positive brukeropplevelser i dagens situasjon.

UTVIKLING AV ALTERNATIVE SCENARIOER

I vår analyse bygger vi opp alternative scenarier hvor vi endrer på forhold som kan synliggjøre samfunnsøkonomiske gevinster av BankID i dagens scenario på en realistisk måte. Vi vurderer at gevinster av BankID kan synliggjøres ved å se for seg endringer i to dimensjoner:

- **Grad av konsentrasjon i markedet**, indikert ved antall løsninger med tilsvarende funksjonalitet som vil eksistere i et gitt scenario
- **Omfang av bruk av tilsvarende funksjonalitet**, indikert ved totalt antall digitale identifiseringer og signeringer i et gitt scenario

BERØRTE GRUPPER

Felles for alle alternative scenarier er at det etter vår vurdering hovedsakelig er de samme gruppene - virksomheter og innbyggere - som ville ha blitt berørt som følge av endringer i dagens situasjon:

- Ved mindre grad av konsentrasjon i markedet og flere løsninger med tilsvarende funksjonalitet som BankID enn i dag, vil **virksomheter som eier løsningene** ha større samlede kostnader enn eiere av tilsvarende løsninger har i dag
- Ved mindre grad av konsentrasjon og flere løsninger vil **virksomheter som bruker løsningene** (eiere av tjenester som benytter digital identifisering og signering) og **enkeltpersoner som bruker løsningene** få merkostnader ved å forholde seg til flere løsninger
- Ved redusert omfang av bruk av tilsvarende funksjonalitet, vil **virksomheter som bruker løsningene** og **enkeltpersoner** få merkostnader ved å ikke bruke løsningene, for eksempel i form av tidsbruk ved manuelle signeringer

Vurdering av virkninger av BankID på berørte grupper

Som beskrevet på forrige side, har vi i arbeidet med alternative scenarier identifisert relevante dimensjoner å endre på for å synliggjøre gevinstene av dagens situasjon, samt identifisert berørte grupper som vil påvirkes av mulige endringer. Vi vurderer at disse gruppene vil påvirkes på ulike måter, som oppsummert under. Våre forutsetninger knyttet til størrelser på virkninger er beskrevet i vedlegg 2, 3 og 4.

VIRKSOMHETER SOM EIER TILSVARENDE LØSNINGER SOM BANKID

Redusert markedskonsentrasjon vil si at det er flere løsninger i markedet som tilbyr samme funksjonalitet. Digitale løsninger kjennetegnes av lave merkostnader per ekstra bruker. De samlede kostnadene vil derfor være større med flere antall løsninger i markedet, selv om antall brukere er likt. Lavere konsentrasjon i markedet gir derfor **merkostnader for eiervirksomhetene til utvikling og drift av eID-løsninger.**

VIRKSOMHETER SOM BRUKER BANKID ELLER TILSVARENDE LØSNINGER

Hvis flere eID-løsninger blir utbredt, kan virksomheter som bruker BankID som tjenesteeiere måtte tilby flere løsninger til sine kunder og få kostnader til **anskaffelse av nye løsninger.**

Med flere løsninger kan også noen virksomheter måtte **bruke ressurser på å utstede flere eID-er** til innbyggere på et fysisk skrankepunkt.

INNBYGGERE SOM BRUKER BANKID ELLER TILSVARENDE LØSNINGER

Hvis flere eID-løsninger blir utbredt, kan personer som bruker BankID i dag måtte opprette flere eID-er, noe som **medfører tidskostnader for innbyggere** til reising og fysisk identifisering ved skrankepunkt.

Hvis omfanget av bruk av eID-løsninger ville vært lavere, antar vi at flere identifiseringer og signeringer ville krevd manuelle prosesser. Dette **medfører tidskostnader for innbyggere** ved bl.a. postforsendelser, printing og scanning av dokumenter og telefonsamtaler.

Vi har identifisert økte kostnadsvirkninger i alternative scenario

REDUSERT MARKEDSKONSENTRASJON → FLERE TILSVARENDE LØSNINGER → **MERKOSTNADER FOR VIRKSOMHETER OG INNBYGGERE**

Dagens markedskonsentrasjon er svært høy, og de aller fleste virksomheter og innbyggere bruker BankID til identifisering/innlogging og signering. En endring i denne situasjonen, som vi antar ville betydd flere løsninger i markedet, ville medført:

- Økte samlede utviklings-, drifts- og forvaltningskostnader for virksomheter som eier og drifter eID-løsninger
- Anskaffelseskostnader for virksomheter hvis de får behov for å anskaffe flere eID-løsninger enn de bruker i dag
- Tidskostnader for innbyggere som må registrere seg fysisk for å opprette nye eID-er
- Tidskostnader for virksomheter som må bistå innbyggere med fysisk registrering i skrankepunkt for å utstede nye eID-er

REDUSERT BRUK AV TILSVARENDE FUNKSJONALITET → FLERE MANUELLE PROSESSER → **MERKOSTNADER FOR INNBYGGERE**

BankID gir brukere, herunder virksomheter og innbyggere, funksjonalitet som sikrer rask og sømløs identifisering/innlogging og signering. Ved å være tidlig ute med å utvikle en brukervennlig løsning og å oppnå stor vekst i bruk i løsningen, har BankID sørget for at en stor andel av norske innbyggers identifiseringer og signeringer gjennomføres digitalt. En endring i denne situasjonen, som vi antar ville betydd at en lavere andel av signeringer ville vært gjort digitalt, ville medført:

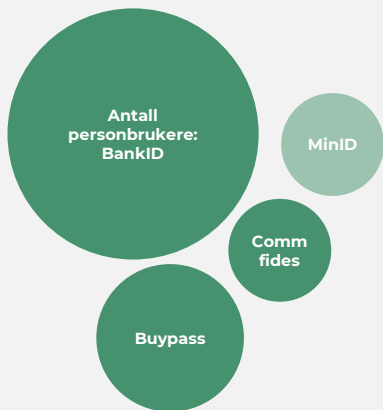
- Tidskostnader for innbyggere som ville gjennomført identifiseringer/pålogginger ved hjelp av manuelle prosesser
- Tidskostnader for innbyggere som ville gjennomført signeringer/godkjenninger ved hjelp av manuelle prosesser

Vi har skissert to alternative historiske scenarier uten BankID

For å identifisere og vurdere historiske gevinster av BankID har vi valgt å sammenligne dagens situasjon med en situasjon hvor BankID ikke har eksistert. Vi har skissert to alternative scenarier ut fra denne forutsetningen, med og uten en nasjonal eID, med ulik tilpasning fra virksomheter (tjenesteeiere som bruker BankID) og innbyggere. Under illustrerer vi nullalternativet og de alternative scenarioene med utgangspunkt i antall innbyggere som bruker løsningene, hvor størrelsen på sirkler indikerer antall unike personer som vil bruke løsningene.

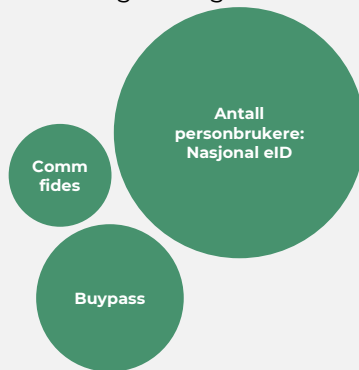
Dagens situasjon

BankID har en dominerende posisjon i markedet og benyttes av de aller fleste virksomheter og innbyggere

Scenario 1 – med nasjonal eID

Nasjonal eID utvikles av det offentlige og benyttes av alle virksomheter og innbyggere, i en markedsituasjon som ligner dagens

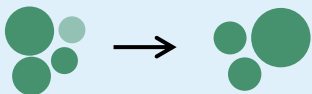
Scenario 2 – uten nasjonal eID

Ingen tilbyder har en dominerende posisjon, og markedet for eID er mer fragmentert enn i dag

Historiske gevinster ved BankID sammenlignet med scenario 1

Dagens situasjon   Med nasjonal eID

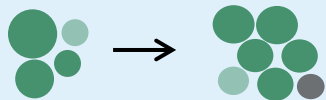
Scenario 1 synliggjør de historiske gevinstene ved at BankID ble etablert, i stedet for at det offentlige utviklet en nasjonal eID på et senere tidspunkt.

De samfunnsøkonomiske gevinstene ved scenario 1 er knyttet til at BankID har fremskjøvet digitaliseringen sammenlignet med en nasjonal eID utviklet av det offentlige. Dette har over tid redusert antallet manuelle identifiseringer, signeringer og godkjenninger. Hver unngåtte manuelle prosess gir en tidsgevinst.

Gevinst	Beskrivelse	Gevinsttype	Gevinst i 2024
For innbyggere			
Tidsgevinster fra identifisering	Hver unngåtte manuelle identifisering innebærer en tidsgevinst.	Årlig	1 170 mill. kr.
Tidsgevinster fra signering og godkjenning	Hver unngåtte manuelle signering eller godkjenning innebærer en tidsgevinst.	Årlig	360 mill. kr.
Sum gevinster			1, 53 mrd. kr.

Historiske gevinster ved BankID sammenlignet med scenario 2

Dagens situasjon   Uten nasjonal eID

Scenario 2 synliggjør de historiske gevinstene ved at BankID etablerte seg som en «universalnøkkel» sammenlignet med en situasjon der flere konkurrerende løsninger deler på markedet.

De samfunnsøkonomiske gevinstene ved scenario 2 er knyttet til at:

- 1) BankID har fremskjøvet digitaliseringen sammenlignet med alternative løsninger. Dette har over tid redusert antallet manuelle identifiseringer, signeringer og godkjenninger. Hver unngåtte manuelle prosess gir en tidsgevinst.
- 2) Virksomheter har unngått å utvikle konkurrerende løsninger, og har således spart kostnader.

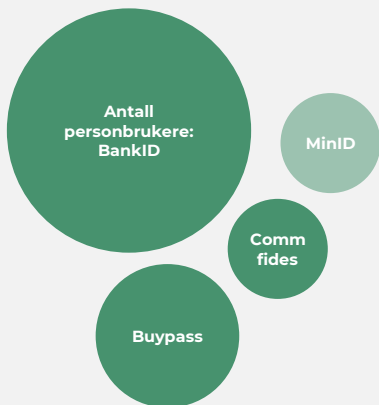
Gevinst	Beskrivelse/forutsetninger	Gevinsttype	Gevinst i 2024
For innbyggere			
Tidsgevinster fra identifisering	Hver unngåtte manuelle identifisering innebærer en tidsgevinst.	Årlig	1 170 mill. kr.
Tidsgevinster fra signering og godkjenning	Hver unngåtte manuelle signering eller godkjenning innebærer en tidsgevinst.	Årlig	360 mill. kr.
For virksomheter			
Sparte utviklingskostnader	Etableringen av BankID har hindret at konkurrerende løsninger har blitt utviklet.	Engangskostnad	170 mill. kr.
Sparte drift- og forvaltningskostnader	Etableringen av BankID har hindret at konkurrerende løsninger har måttet driftes og forvaltes.	Årlig	276 mill. kr.
Sum engangsgvinster			170 mill. kr.
Sum årlige gevinster			1,81 mrd. kr.

Vi har skissert ett alternativt fremtidig scenario med BankID

For å identifisere og vurdere fremtidige gevinster forutsetter vi at BankID fortsatt eksisterer. Fremover antar vi at det eneste realistiske alternative scenarioet til en videreføring av dagens situasjon er at det offentlige utsteder en nasjonal eID som eksisterer i tillegg til BankID, og at virksomheter og innbyggere tilpasser seg dette. Under skisserer vi dette alternative scenarioet i tillegg til nullalternativet, hvor størrelsen på sirkler indikerer antall unike personer som vil bruke løsningene.

Dagens situasjon

BankID har en dominerende posisjon i markedet og benyttes av de aller fleste virksomheter og innbyggere

Med nasjonal eID

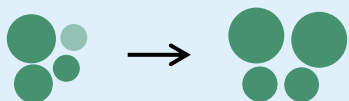
Nasjonal eID utvikles av det offentlige og benyttes av alle offentlige virksomheter og alle innbyggere, samtidig som BankID fortsatt benyttes

Gevinster sammenlignet med alternativt fremtidig scenario

Nullalternativet

Med nasjonal eID

Det fremtidige scenarioet synliggjør gevinstene ved å beholde dagens situasjon sammenlignet med en situasjon der en nasjonal eID utvikles av det offentlige og benyttes av alle offentlige virksomheter og alle innbyggere, samtidig som BankID fortsatt benyttes.

De samfunnsøkonomiske gevinstene er knyttet til:

- 1) Årlige gevinster av at BankID har fremskyndet digitalisering, som illustrert gjennom sammenligning av historiske scenarioer, fortsetter.
- 2) Opprettelse av nasjonal eID vil kreve fysisk oppmøte, som vil kreve tid for innbyggere og virksomheter.
- 3) Offentlige virksomheter unngår kostnader ved å utvikle og drifte løsningen.
- 4) Private virksomheter unngår kostnader ved å anskaffe løsningen.

Gevinst	Beskrivelse	Gevinsttype	Gevinst i år
For innbyggere			
Tidsgevinster fra identifisering	Hver unngåtte manuelle identifisering innebærer en tidsgevinst.	Årlig	1 170 mill. kr.
Tidsgevinster fra signering og godkjenning	Hver unngåtte manuelle signering eller godkjenning innebærer en tidsgevinst.	Årlig	360 mill. kr.
Sparte tidskostnader ved opprettelse av eID	Hver unngåtte fysiske registrering innebærer en tidsgevinst.	Engangs-kostnad	3 000 mill. kr.
For virksomheter			
Sparte tidskostnader ved opprettelse av eID	Hver unngåtte fysiske registrering gir en tidsgevinst for utstederen av eID-en.	Engangs-kostnad	660 mill. kr.
Sparte utviklingskostnader	Utvikling av ny løsning krever utviklingskostnader.	Engangs-kostnad	85 mill. kr.
Sparte drift- og forvaltningskostnader	Ny løsning krever drift- og forvaltningskostnader.	Årlig	138 mill. kr.
Sparte anskaffelseskostnader	Private virksomheter vil måtte anskaffe den nye løsningen og tilrettelegge for bruk av denne i deres egne tjenester.	Årlig	100 mill. kr.
Sum engangsgevinster			3,75 mrd. kr.
Sum årlige gevinster			1,77 mrd. kr.

Oppsummering av gevinster sammenlignet med alternative scenarier

Gevinst	Nullalternativ	Historisk Scenario 1	Historisk Scenario 2	Fremtidig scenario
For innbyggere				
Tidsgevinster fra identifisering	-	1 170 mill. kr.	1 170 mill. kr.	1 170 mill. kr.
Tidsgevinster fra signering og godkjenning	-	360 mill. kr.	360 mill. kr.	360 mill. kr.
Sparte tidskostnader ved registrering for ny eID	-	-	-	3 000 mill. kr.
For virksomheter				
Sparte tidskostnader ved utstedelse av eID	-	-	-	660 mill. kr.
Sparte utviklingskostnader	-	-	170 mill. kr.	85 mill. kr.
Sparte drift- og forvaltningskostnader	-	-	276 mill. kr.	138 mill. kr.
Sparte anskaffelseskostnader	-	-	-	100 mill. kr.
Sum engangsgevinster			0,17 mrd. kr.	3,75 mrd. kr.
Sum årlige gevinster		1,53 mrd. kr.	1,81 mrd. kr.	1,77 mrd. kr.

Vurdering av ikke-prissatte gevinster sammenlignet med scenario uten nasjonal eID

De ikke-prissatte (kvalitative) gevinstene er vurdert etter verdimatrisemetoden. I vurderingen ser vi bort fra gevinstene som allerede er prissatt. Dette innebærer for eksempel at vi i vurderingen av «økt brukervennlighet» ikke inkluderer tidsgevinsten for brukerne, men kun andre elementer ved BankID som øker brukervennlighet sammenlignet med alternative tilpasninger, som at det blir lettere å bytte nettbank.

	Kvantum	Enhetsverdi	Vurdering	Forklaring
Økt robusthet og sikkerhet i digitale tjenester	Middels positivt	Høy	Stor positiv	Gevinst for innbyggerne ved at BankID gir sikre løsninger for identifisering og signering i offentlige og private digitale tjenester.
Økt tillit	Middels positivt	Middels	Middels positiv	Gevinst for innbyggerne ved at BankID er en utbredt løsning som den norske befolkning har tillit til.
Økt brukervennlighet	Middels positivt	Middels	Middels positiv	Gevinst for innbyggerne ved at BankID forenkler identifiserings- og signeringsprosesser og kan brukes på tvers av tjenester.
Miljøgevinster	Lite positivt	Middels	Liten positiv	Gevinst for samfunnet ved at BankID erstatter manuelle signeringsprosesser som innebærer bruk av papir.
Redusert digitalt utenforskap	Lite	Middels	Liten positiv	Gevinst for innbyggere som ikke vil benytte flere eID-løsninger parallelt.

Vurdering av ikke-prissatte gevinster sammenlignet med scenarioer med nasjonal eID

I scenarioene med nasjonal eID vurderer vi at robustheten og sikkerheten i eller tilliten til løsningene ikke vil være svakere enn i dag, og dermed at de ikke-prissatte virkningene av BankID sammenlignet med disse scenarioene er færre enn sammenlignet med et scenario med flere eID-løsninger.

	Kvantum	Enhetsverdi	Vurdering	Forklaring
Økt brukervennlighet	Middels positivt	Middels	Middels positiv	Gevinst for innbyggerne ved at BankID sammenlignet med en situasjon hvor brukere må benytte to løsninger
Miljøgevinster	Lite positivt	Middels	Liten positiv	Gevinst for samfunnet ved at BankID erstatter manuelle signeringsprosesser som innebærer bruk av papir.

5. KONKLUSJON

BankID har gitt store samfunnsøkonomiske gevinster

BankID tilbyr elektronisk identifisering og signering på høyeste sikkerhetsnivå, og brukes nær én milliard ganger årlig. Løsningen brukes i alle nettbanker, i over 12 000 offentlige tjenester og 4 000 brukersteder i privat sektor. I tillegg til identifisering og signering på nett, kan ID-kortet i BankID-appen brukes som legitimasjon i fysiske situasjoner.

Med vår metodiske fremgangsmåte beregnes de samfunnsøkonomiske gevinstene ved BankID ved å vurdere både historiske gevinster som BankID har skapt frem til i dag og kostnader som vil oppstå dersom samfunnet i fremtiden vil måtte tilpasse seg en situasjon med en ny løsning.

De samfunnsøkonomiske gevinstene knyttes til to overordnede faktorer. Den første handler om at BankID har fremskjøvet digitaliseringen i Norge. Ved å tilby trygge løsninger for elektronisk identifisering og signering, har BankID erstattet et høyt antall tidkrevende prosesser knyttet til blant annet fysiske oppmøter, postforsendelser av signerte dokumenter og utskrift, skanning og innsending av elektroniske dokumenter. Hver identifisering og signering med BankID som erstatter en slik manuell prosess, innebærer en effektiviseringsgevinst.

Den andre faktoren er at utbredelsen av BankID i offentlige og private tjenester har gjort løsningen til en norsk «universalnøkkel», som sikrer at brukere og virksomheter ikke må forholde seg til ulike løsninger. For

samfunnet som helhet vil det være kostbart å forholde seg til flere ulike løsninger, fordi det vil kreve at virksomheter må tilrettelegge for bruk av ulike løsninger i deres tjenester og at innbyggere må opprette flere eID-er, som kan kreve brukerbetaling og fysisk oppmøte for registrering.

BankID har derfor gitt, og fortsetter å gi, gevinster for samfunnet i kraft av å fungere som en «universalnøkkel». I tillegg vil hver nye løsning som utvikles innebære økte kostnader i form av utviklings- og driftskostnader. Både kostnadene som innbyggere og virksomheter unngår ved at de slipper å forholde seg til flere løsninger og kostnadene som virksomheter, både offentlige og private, unngår ved å ikke måtte utvikle flere løsninger, representerer samfunnsøkonomiske gevinster.

Samlet beregner vi at BankID skaper samfunnsøkonomiske gevinster på 1,77 milliarder kroner årlig i 2024. I tillegg gjør eksistensen til BankID at behovet for å utvikle en nasjonal eID reduseres, og dette beregner vi at innebærer en samfunnsøkonomisk besparelse på 3,75 milliarder kroner. BankID har også historisk skapt store samfunnsøkonomiske gevinster.

BankID medfører også flere viktige ikke-prissatte (kvalitative) gevinster. De kvalitative gevinstene som vi har vurdert som størst er økt robusthet og sikkerhet i digitale tjenester, økt tillit og økt brukervennlighet, som alle kommer befolkningen til gode.

6. VEDLEGG

Vedlegg 1: Forutsetninger for gevinstberegning i scenario 1

Gevinstene i scenario 1 er knyttet til at BankID har fremskjøvet digitaliseringen sammenlignet med en nasjonal eID utviklet av det offentlige. Dette har over tid redusert antallet manuelle identifiseringer, signeringer og godkjenninger. Hver unngåtte manuelle prosess innebærer en tidsgevinst. For å beregne gevinstene har vi benyttet:

- driftsstatistikk for antall årlige identifiseringer/innlogginger og signeringer/godkjenninger
- anslag på tidsbruk per manuelle identifisering/innlogging og signering
- anslag på hvor stor andel av identifiseringer/innlogginger og signeringer/godkjenninger som ville blitt gjort med manuelle prosesser for hvert år.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall identifiseringer	562 940 049	641 116 159	731 467 991	869 180 893	792 651 053	752 954 076	805 442 424
Antall signeringer	108 155 691	103 752 866	111 267 630	104 944 434	130 128 954	128 569 040	98 958 706
Andel manuelle identifiseringer	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Andel manuelle signeringer	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Minutter brukt per manuelle identifisering	20	20	20	20	20	20	20
Minutter brukt per manuelle signering	10	10	10	10	10	10	10

Vedlegg 3: Forutsetninger for beregning av fremtidige gevinster

De samfunnsøkonomiske gevinstene i det fremtidige scenarioet er knyttet til at:

- 1) BankID har fremskjøvet digitaliseringen sammenlignet med nasjonal eID. Hver unngåtte manuelle prosess gir en tidsgevinst.
- 2) Opprettelse av nasjonal eID vil kreve fysisk oppmøte, som vil kreve tid for innbyggere og virksomheter.
- 3) Offentlige virksomheter unngår kostnader ved å utvikle og drifte løsningen.
- 4) Private virksomheter unngår kostnader knyttet til å anskaffe løsningen.

For å beregne gevinstene har vi benyttet:

- driftsstatistikk for antall årlige identifiseringer/innlogginger og signeringer/godkjenninger
- anslag på tidsbruk per manuelle identifisering/innlogging og signering
- anslag på hvor stor andel av identifiseringer/innlogginger og signeringer/godkjenninger som ville blitt gjort med manuelle prosesser for hvert år.
- anslag på utviklings-, drifts- og forvaltningskostnader ved nasjonal eID utviklet av det offentlige.
- anslag på tidsbruk for innbyggere og utstedere knyttet til fysisk registrering ved opprettelse av ny eID.
- anslag på anskaffelseskostnad per private virksomhet som må kjøpe inn den nasjonale eID-løsningen til sine tjenester

	2024
Antall identifiseringer	805 442 424
Antall signeringer	98 958 706
Andel manuelle identifiseringer	1 %
Andel manuelle signeringer	5 %
Minutter brukt per manuelle identifisering	20
Minutter brukt per manuelle signering	10
Totale utviklingskostnader	1x BankID
Totale drifts- og forvaltningskostnader	1x BankID
Minutter brukt av bruker per fysiske registrering	90
Minutter brukt av utsteder per fysiske registrering	15
Anskaffelseskostnad per private virksomhet som må anskaffe nasjonal eID	25 000 kroner

Vedlegg 4: Vurdering av usikkerhet

Våre anslag på samfunnsøkonomiske gevinster for årene 2018-2024 hviler på følgende forutsetninger:

- 5 prosent av årlige signeringer/godkjenninger med BankID ville vært manuelle hvis ikke BankID hadde fremskyndet digitalisering. For hver manuelle signering ville brukeren brukt 10 minutter mer enn ved digitale signeringer med BankID.
- 5 prosent av årlige identifiseringer/pålogginger med BankID ville vært manuelle hvis ikke BankID fremskyndet digitalisering. For hver manuelle identifisering (f.eks. ved fysisk oppmøte eller telefonkontroll) ville brukeren brukt 20 minutter mer enn ved digital identifisering med BankID.
- Kostnader ved utvikling og drift av nasjonal eID vil tilsvare kostnadene ved BankID, og komme i tillegg om begge løsninger skal eksistere.
- Samlede kostnader ved utvikling og drift av eID-løsninger i et scenario med mindre markedskonsentrasjon tilsvarer 3 ganger dagens kostnader
- For hver innbygger som skal opprette en ny e-ID og må identifisere seg med fysisk oppmøte på skrankepunkt vil tidsbruken være 90 minutter
- For hver innbygger som skal opprette en ny e-ID og må identifisere seg med fysisk oppmøte på skrankepunkt vil tidsbruken være 90 minutter
- For hver innbygger som skal opprette en ny eID, vil virksomheten som utsteder ny e-ID til innbyggeren på skrankepunkt bruke 15 minutter
- Hver virksomhet som tar i bruk en ny eID-løsning for sine tjenester, i tillegg BankID, vil få 25 000 kroner i årlige merkostnader knyttet til anskaffelser
- Investeringskostnad for utvikling av én tilsvarende eID-løsning er 85 millioner kroner (basert på anslag fra Politiets gebyrmodell, gjengitt i Capgeminis områdegjennomgang av ID-forvaltningen fra 2019), og årlige drifts- og forvaltningskostnader utgjør 20 prosent av investeringskostnader.

Eksempler på sensitivitet i beregninger

Årlig verdi av tidsbesparelser (digitaliseringsgevinster) ved signeringer med BankID (i mill. kr.)

Tidsbruk per signering / Andel manuelle signeringer	5 min	10 min	15 min
1 %	36	72	108
5 %	179	358	538
10 %	358	717	1 075

Årlig verdi av tidsbesparelser (digitaliseringsgevinster) ved identifiseringer med BankID (i mill. kr.)

Tidsbruk per identifisering / Andel manuelle identifiseringer	10 min	20 min	30 min
0,5 %	292	584	875
1 %	584	1 167	1 751
1,5 %	875	1 751	2 626

Vedlegg 5: Utvikling av gevinster over tid i historiske scenarier

Gevinster i dag som følge av økt bruk av digitale identifiseringer/signeringer (digitaliseringsgevinster)

Gevinster i dag som følge av sparte kostnader til utvikling, drift og forvaltning av eID-løsninger

Historisk utvikling av nullalternativet (faktisk utvikling)

2004: BankID lansert

2008: MinID lansert

I dag: BankID brukes nær 1 milliard ganger årlig

Dagens situasjon

Historisk utvikling av gevinster ved BankID, sammenlignet med alternativt scenario 1 (med nasjonal eID)

Med nasjonal eID

2008: Nasjonal eID antatt lansert

Vi antar at nasjonal eID ville blitt lansert på et senere tidspunkt enn BankID. Innbyggere og virksomheter ville i en periode gjennomført manuelle identifiseringer og signeringer, som alle kunne vært gjort med BankID. Gevinsten av BankID økte i denne perioden for hver identifisering/signering – sammenlignet med dagens situasjon

Vi antar at nasjonal eID ville blitt lansert i 2008, og gradvis ble utbredt. Innbygger og virksomheter ville gjennomført identifiseringer og signeringer digitalt uavhengig av BankID. BankID bidrar fortsatt til tidsbesparelser, men andelen av faktiske identifiseringer/signeringer som medfører en gevinst avtar.

Vi legger til grunn at BankID har fremskyndet digitalisering i dette scenarioet, illustrert ved at en nasjonal eID ville blitt lansert senere enn BankID faktisk ble. Vi antar at dette har muliggjort raskere digitalisering av tjenester, og at dette gjør at identifisering og signering med digital e-ID er mer utbredt i dag enn det ville vært i et scenario med nasjonal e-ID. En stabil andel av faktiske signeringer antar vi dermed at i dag ville vært gjort ved manuelle prosesser, med tilhørende tidskostnad. Dette medfører en stabil årlig gevinst av BankID i inneværende periode.

Digitaliseringsgevinster øker i takt med bruk av BankID

Digitaliseringsgevinster synker i takt med at reelle alternativer blir mer utbredt

Digitaliseringsgevinster stabiliserer seg på et lavere nivå, da noen av dagens pålogginger/signaturer med BankID fortsatt ville vært manuelle i fravær av BankID

Historisk utvikling av gevinster ved BankID, sammenlignet med alternativt scenario 2 (uten nasjonal eID – med flere tilsvarende løsninger)

Uten nasjonal eID

2008: Alternativ eID antatt lansert, og flere blir utviklet de neste årene

Vi legger til grunn samme forutsetninger som for scenarioet med nasjonal eID, og antar at alternative løsninger ville blitt utviklet senere enn BankID. Gevinsten av digitalisering som følge av BankID er dermed det samme i begge alternative scenarioer – sammenlignet med dagens situasjon.

Vi antar at det blir utviklet flere tilsvarende løsninger som BankID for å dekke det samme behovet. Det oppstår dermed merkostnader til utvikling av løsninger totalt sett – sammenlignet med i dag.

Løsningene som utvikles i dette scenarioet vil være kostnadskrevenne å drifte. Dette utgjør merkostnader i dette alternativet, sammenlignet med dagens situasjon. Jo flere «ekstra» løsninger som utvikles, desto større er merkostnadene sammenlignet med i dag. Merkostnadene i dette scenarioet utgjør gevinster av BankID.

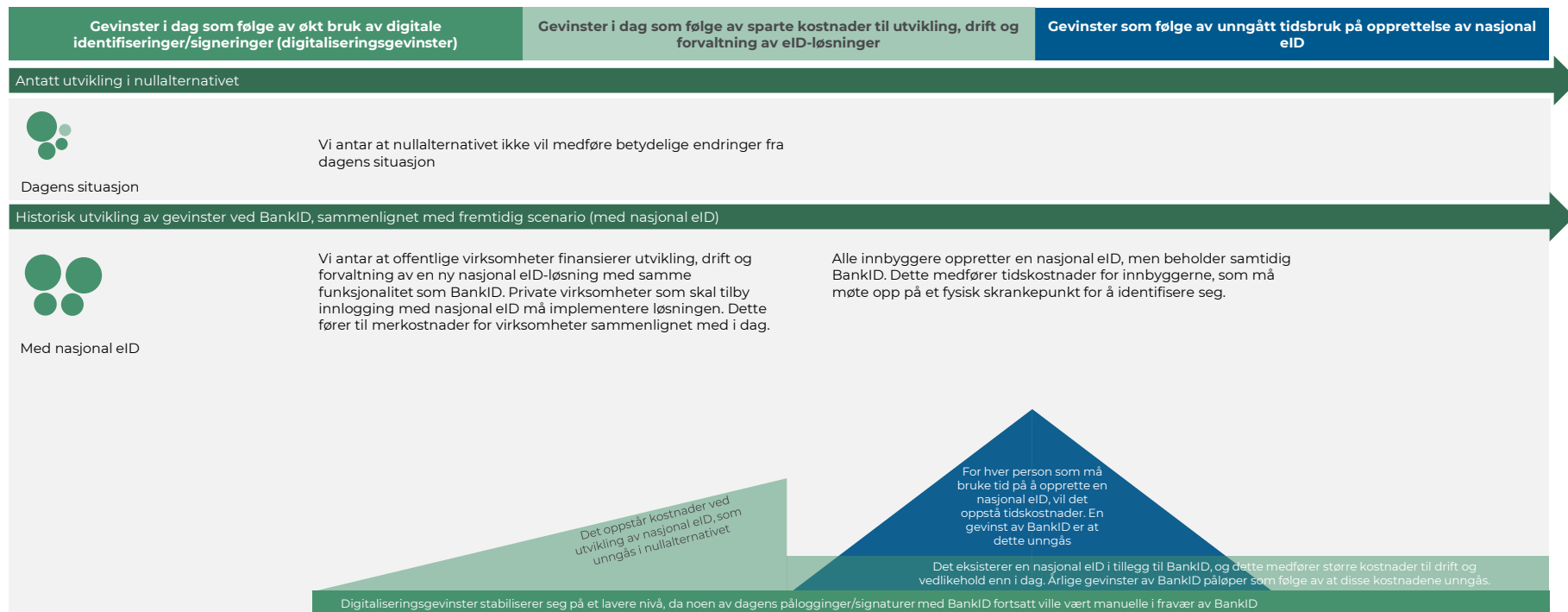
Digitaliseringsgevinster øker i takt med bruk av BankID

Digitaliseringsgevinster av BankID synker fordi alternative løsninger ville vært mer utbredt

Det eksisterer flere eID-løsninger enn i dag, og dette medfører større kostnader til drift og vedlikehold enn i dag. Årlige gevinster av BankID påløper fordi disse kostnadene unngås.

Digitaliseringsgevinster stabiliserer seg på et lavere nivå, da noen av dagens pålogginger/signaturer med BankID fortsatt ville vært manuelle i fravær av BankID

Vedlegg 6: Utvikling av gevinster over tid i fremtidig scenario

oslo**economics**

www.osloeconomics.no